

Penglibatan Politik Belia Pasca-Undi18 dalam Pemuda UMNO di Parlimen Papar, Sabah

(Youth Political Participation after Undi18 among UMNO Youth Members in the Papar Parliamentary Constituency, Sabah)

Mohd Faizal Bin Sabarin¹, Anantha Raman Govindasamy^{2*}

¹Pusat Penataran Ilmu dan Bahasa, Universiti Malaysia Sabah, Jalan UMS, 88400 Kota Kinabalu, Sabah, Malaysia.

Email: mohd_faizal_du24@iluv.ums.edu.my

²Pusat Penataran Ilmu dan Bahasa, Universiti Malaysia Sabah, Jalan UMS, 88400 Kota Kinabalu, Sabah, Malaysia.

Email: anan@ums.edu.my

CORRESPONDING

AUTHOR (*):

Anantha Raman Govindasamy
(anan@ums.edu.my)

KATA KUNCI:

Penglibatan politik belia
Undi18
Pemuda UMNO
Sabah

KEYWORDS:

Youth political participation
Undi18
UMNO Youth
Sabah

CITATION:

Mohd Faizal, S., & Anantha, R. G. (2026).
Penglibatan Politik Belia Pasca-Undi18 dalam
Pemuda UMNO di Parlimen Papar, Sabah.
*Malaysian Journal of Social Sciences and
Humanities (MJSSH)*, 11(10), e004253.
<https://doi.org/10.47405/mjssh.v11i10.4253>

ABSTRAK

Artikel ini mengkaji penglibatan politik belia dalam Pertubuhan Pemuda United Malay National Organisation (UMNO) di Parlimen Papar, Sabah selepas pelaksanaan Undi18. Gerakan Undi18 yang menuntut umur pengundi muda diturunkan dari 21 kepada 18 dalam sistem pilihanraya di Malaysia telah mendapat kejayaan besar pada tahun 2019 apabila Parlimen Malaysia sebulat suara meluluskan pindaan perlembagaan untuk mengurangkan had umur pengundi muda kepada 18 tahun. Ini secara langsung telah meletakkan pengundi muda sebagai penentu utama dalam politik Sabah dan amnya dalam politik Malaysia. Oleh itu, dengan menggunakan pendekatan kaedah campuran, artikel ini secara khususnya ingin melihat kepada perkembangan politik belia dalam Pergerakan Pemuda UMNO di Parlimen Papar. Melalui soal selidik terhadap 150 ahli belia dan pemerhatian lapangan, kajian ini mendapati penglibatan belia dalam Pertubuhan Pemuda UMNO Papar didorong oleh tiga faktor utama iaitu kepimpinan krasmatik, pengaruh keluarga dan rakan sebaya, dan media sosial. Kepimpinan berkarisma dan mudah didekati merupakan pendorong terkuat dengan 74% responden bersetuju, disokong hubungan korelasi signifikan ($r=0.65$). Media sosial, terutama Facebook dan WhatsApp (87%), berfungsi sebagai alat mobilisasi utama maklumat politik. Rangkaian sosial seperti pengaruh keluarga (58%) dan rakan (46%) bertindak sebagai pemangkin penyertaan. Analisis kualitatif mengesahkan dapatan di atas ini melalui pemerhatian terhadap kepimpinan inklusif, penggunaan media sosial untuk mobilisasi, dan peranan jaringan sosial. Kajian menyimpulkan bahawa penglibatan belia luar bandar dikawasan Parlimen Papar bersifat

multidimensi memerlukan strategi bersepadu merangkumi kepimpinan berkualiti, komunikasi digital efektif, dan pengoptimuman jaringan sosial untuk penglibatan bermakna dalam politik pasca-Undi18.

ABSTRACT

This article examines youth political participation in the Youth Wing of the United Malays National Organisation (UMNO) in the Papar Parliamentary Constituency, Sabah, following the implementation of Undi18. The Undi18 movement, which advocated lowering the voting age in Malaysia from 21 to 18, achieved a significant milestone in 2019 when the Malaysian Parliament unanimously approved a constitutional amendment to lower the minimum voting age to 18. This development has positioned young voters as an increasingly influential group in Sabah's political landscape and Malaysian politics more broadly. Employing a mixed-methods approach, this study specifically investigates the dynamics of youth political participation within the UMNO Youth Wing in Papar. Based on a questionnaire survey involving 150 youth members and field observations, the findings identify three main factors influencing youth political participation: charismatic leadership, family and peer influence, and social media. Charismatic and approachable leadership emerged as the strongest motivating factor, with 74% of respondents expressing agreement, supported by a statistically significant correlation ($r = 0.65$). Social media, particularly Facebook and WhatsApp (87%), served as the primary channels for political information dissemination and mobilisation. Social networks, including family influence (58%) and peer influence (46%), also played important roles in encouraging political participation. The qualitative findings further reinforced these results through field observations highlighting inclusive leadership practices, the use of social media for political mobilisation, and the influence of social networks. The study concludes that youth political participation in rural areas of the Papar Parliamentary Constituency is multidimensional and requires an integrated strategy encompassing effective leadership, strategic digital communication, and the strengthening of social networks to promote meaningful political engagement in the post-Undi18 era.

1. Pengenalan

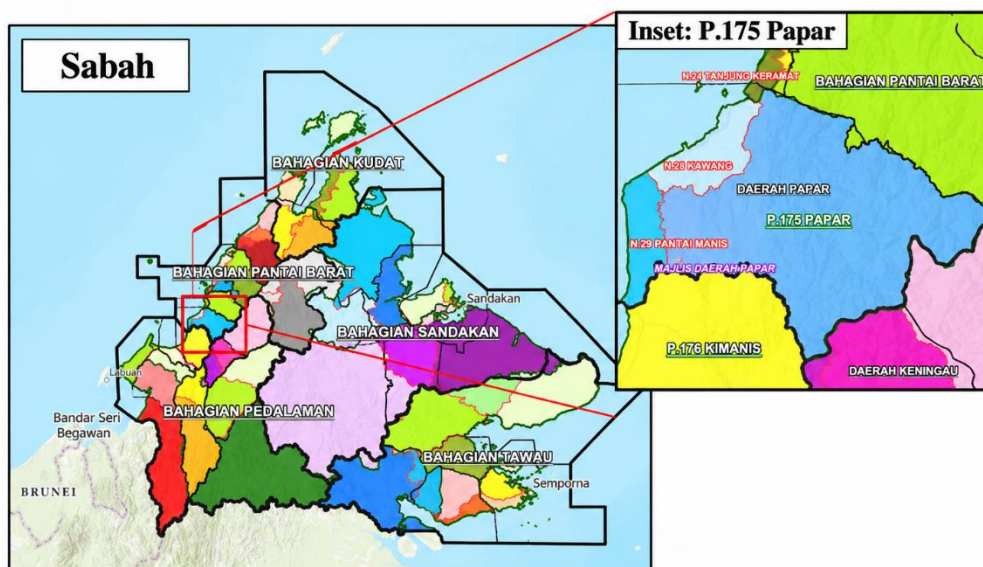
Penglibatan belia dalam politik merupakan elemen penting dalam kelangsungan dan pengukuhan sistem demokrasi sesebuah negara. Penglibatan politik belia bukan sahaja merangkumi penyertaan dalam pilihan raya, malah turut melibatkan perbincangan politik, aktiviti kempen, keahlian parti politik, penggunaan media sosial serta penglibatan dalam organisasi dan aktiviti kemasyarakatan. Dalam konteks Malaysia, pelaksanaan Undi18 telah memperluas ruang penyertaan politik golongan muda dengan menurunkan had umur mengundi daripada 21 tahun kepada 18 tahun. Pelaksanaan

tersebut telah membawa perubahan kepada landskap politik negara apabila golongan muda menjadi sebahagian daripada kelompok pengundi yang semakin signifikan dalam proses demokrasi (Pandian, 2025).

Perkembangan teknologi digital dan media sosial telah mengubah bentuk penglibatan politik generasi muda. Media sosial kini menjadi antara medium utama bagi golongan belia mendapatkan maklumat, berinteraksi, menyertai perbincangan politik serta membentuk kesedaran terhadap isu-isu semasa. Endut et al. (2025) menjelaskan bahawa media sosial memainkan peranan penting dalam meningkatkan literasi politik, memperluas akses kepada maklumat politik dan mendorong keterlibatan belia dalam proses politik.

Dalam konteks Sabah, penglibatan politik belia turut dipengaruhi oleh faktor geografi, pembangunan, akses kepada maklumat serta hubungan sosial dalam komuniti. Perbezaan antara kawasan bandar dan luar bandar telah mempengaruhi cara belia memperoleh maklumat dan berinteraksi dalam ruang politik. Fang (2022), misalnya, telah mengenal pasti kewujudan jurang digital antara komuniti bandar dan luar bandar di Sabah, khususnya dari aspek akses dan penggunaan teknologi komunikasi serta internet.

Rajah 1: Kedudukan Parlimen P.175 Papar di Sabah dan pembahagian kawasan pilihan raya negeri.

Sumber: Tindak Malaysia Network Services (2025)

Papar merupakan salah satu kawasan yang mempunyai potensi untuk meneliti dinamika penglibatan politik belia dalam konteks tempatan di Sabah. Kawasan ini merangkumi persekitaran separa bandar dan luar bandar yang memperlihatkan kepelbagaian dari segi latar belakang sosial, akses kepada kemudahan serta corak interaksi masyarakat setempat. Dalam konteks ini, faktor seperti peranan kepimpinan tempatan, penggunaan media sosial serta jaringan keluarga dan rakan sebaya berpotensi mempengaruhi tahap, bentuk dan corak penglibatan politik dalam kalangan belia. Oleh itu, penelitian terhadap kawasan Parlimen Papar dapat membantu menjelaskan bagaimana konteks persekitaran setempat dan hubungan sosial berinteraksi dalam membentuk penglibatan politik belia.

Dalam konteks ini, Pertubuhan Pemuda UMNO merupakan salah satu saluran penyertaan politik formal bagi golongan belia di peringkat akar umbi. Oleh itu, kajian ini memberi tumpuan kepada penglibatan politik belia dalam Pertubuhan Pemuda UMNO di Parlimen Papar selepas pelaksanaan Undi18 dengan meneliti secara khusus peranan kepimpinan, media sosial dan rangkaian sosial dalam mempengaruhi penyertaan mereka.

Jadual 1: Profil Demografi dan Sosio-geografi kawasan kajian di Parlimen Papar, Sabah

Lokasi Kajian		Populasi Parlimen		Komposisi Agama	
Kawasan	P.175 Papar,	Jumlah	106,765	Islam	105,614
Parlimen	Sabah	Penduduk	orang		(70.1%)
Bahagian	Pantai Barat, Sabah	Bumiputera	94.4%	Kristian	40,381 (26.8%)
Kawasan DUN	N. 27 Limbahau	Cina	4.7%	Buddha	4,330 (2.9%)
	N. 28 Kawang	India	0.1%	Hindu	89 (0.1%)
	N.29 Pantai manis	Lain-lain	0.8%	Lain-lain	253 (0.2%)

Sumber: Diolah berdasarkan Jabatan Perangkaan Malaysia (2022), *Penemuan Utama Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2020: Daerah Pentadbiran*; dan Jabatan Perangkaan Malaysia (2025), *OpenDOSM Kawasanku: P.175 Papar*.

Dalam konteks politik tempatan, Pergerakan Pemuda UMNO Bahagian Papar merupakan salah satu saluran penyertaan politik formal bagi golongan belia di peringkat akar umbi, khususnya dalam kawasan Parlimen P.175 Papar yang merangkumi tiga Dewan Undangan Negeri (DUN), iaitu Limbahau, Kawang dan Pantai Manis. Penglibatan belia dalam organisasi politik seperti UMNO dapat dilihat melalui kegiatan parti, mesyuarat, kempen pilihan raya dan program kemasyarakatan yang menyediakan ruang interaksi antara golongan muda dengan kepimpinan setempat. Kajian Dollah et al. (2018) menunjukkan kepentingan peranan belia dalam perubahan sokongan politik di Sabah, manakala Jafar et al. (2021) menekankan kepelbagaian aspirasi politik belia berdasarkan latar demografi dan keperluan setempat. Dalam konteks pasca-Undi18, Pandian (2025) turut membincangkan cabaran untuk menterjemahkan peluasan hak mengundi kepada penglibatan politik belia yang bermakna. Oleh itu, kajian terhadap Pemuda UMNO Papar penting bagi memahami bagaimana kepimpinan, media sosial dan rangkaian sosial mempengaruhi penyertaan serta keterlibatan berterusan belia dalam organisasi politik di peringkat akar umbi.

1.1. Permasalahan Kajian

Walaupun pelaksanaan Undi18 telah memperluas ruang penyertaan golongan muda dalam proses demokrasi, peningkatan jumlah belia yang layak mengundi tidak semestinya diterjemahkan kepada penglibatan politik yang aktif dan berterusan (Pandian, 2025). Pelaksanaan Undi18 memberikan peluang yang lebih besar kepada golongan muda untuk terlibat dalam proses politik, namun tahap kesedaran, kesediaan dan penyertaan mereka masih berbeza-beza (Ling & Puyok, 2024). Keadaan ini menunjukkan bahawa peluasan kelayakan mengundi sahaja tidak mencukupi untuk menerangkan mengapa sesetengah belia terlibat secara aktif dalam politik, manakala sebahagian yang lain kekal kurang aktif atau pasif (Pandian, 2025).

Permasalahan tersebut menjadi lebih signifikan apabila dilihat dalam konteks kawasan luar bandar Sabah. Faktor seperti keterbatasan akses kepada maklumat, jurang digital dan perbezaan tahap pembangunan antara kawasan bandar dan luar bandar berpotensi mempengaruhi peluang belia untuk memperoleh maklumat serta terlibat dalam aktiviti politik. Fang (2022) menunjukkan bahawa jurang digital masih wujud dalam komuniti luar bandar Sabah, termasuk dari segi capaian telekomunikasi dan internet. Dalam konteks Borneo, kajian Akobiarek dan Puyok (2024) turut menunjukkan bahawa penggunaan media sosial mempunyai hubungan dengan penyertaan politik dalam talian di Sarawak. Keadaan ini memperlihatkan kepentingan akses digital dan penggunaan media sosial dalam membentuk peluang penglibatan politik generasi muda, khususnya dalam konteks kawasan luar bandar seperti Parlimen Papar.

Pada masa yang sama, peningkatan penggunaan media sosial tidak semestinya menghasilkan bentuk penglibatan politik yang seragam. Walaupun media sosial berupaya meningkatkan akses kepada maklumat dan literasi politik, tahap keterlibatan sebenar masih bergantung kepada bagaimana maklumat tersebut diterjemahkan kepada penyertaan dalam aktiviti politik dan organisasi (Endut et al., 2025). Dalam konteks Malaysia, Md Razali dan Muhamad (2022) menunjukkan bahawa penggunaan media sosial mempunyai hubungan dengan penyertaan politik belia dalam talian dan luar talian, manakala Kasmani (2023) mendapati bahawa tahap penglibatan politik dalam talian dalam kalangan pengundi muda Melayu yang pertama kali mengundi masih rendah. Hal ini selari dengan perbincangan Pandian (2025) bahawa peluasan hak mengundi melalui Undi18 perlu disertai usaha memperkukuh penglibatan politik belia yang lebih bermakna dan berterusan.

Oleh itu, dalam konteks organisasi politik belia, penglibatan seseorang individu tidak hanya boleh difahami melalui faktor media sosial, tetapi perlu dilihat bersama faktor organisasi dan hubungan sosial yang membentuk pengalaman politik mereka.

Selain itu, kajian mengenai penglibatan politik belia di Malaysia masih banyak tertumpu kepada konteks yang lebih umum, manakala penelitian khusus terhadap realiti politik belia di Sabah dan kawasan seperti Parlimen Papar masih terhad. Bahan kajian terdahulu menunjukkan bahawa terdapat keperluan untuk memberikan perhatian yang lebih khusus kepada konteks sosial, geografi dan politik Sabah bagi memahami faktor yang membentuk penyertaan politik golongan muda.

Dalam konteks Pemuda UMNO di Parlimen Papar, masih terdapat keperluan untuk memahami mengapa golongan belia memilih untuk menyertai dan terus aktif dalam organisasi politik selepas pelaksanaan Undi18. Secara khusus, belum terdapat pemahaman yang mencukupi tentang bagaimana faktor kepimpinan, media sosial dan rangkaian sosial berinteraksi dalam mempengaruhi tahap penglibatan politik belia di peringkat akar umbi.

Oleh itu, kertas kerja ini memberi tumpuan kepada tiga faktor utama, iaitu kepimpinan, media sosial dan rangkaian sosial, bagi memahami penglibatan politik belia dalam Pertubuhan Pemuda UMNO di Parlimen Papar.

1.2. Objektif Kajian

Kajian ini dirancang untuk memberikan pemahaman yang komprehensif tentang penglibatan belia dalam Pergerakan Pemuda UMNO di Parlimen Papar selepas

pelaksanaan Undi18, khususnya dalam konteks kawasan luar bandar Sabah. Setiap objektif kajian disusun secara berfasa bagi memastikan kajian ini bukan sahaja bersifat deskriptif, tetapi juga analitikal dan berorientasikan sumbangan praktikal.

Objektif pertama kajian adalah untuk mengenal pasti faktor-faktor utama yang mendorong penglibatan belia dalam Pemuda UMNO di Parlimen Papar selepas pelaksanaan Undi18. Fokus utama objektif ini adalah untuk meneliti perubahan corak penglibatan belia dalam konteks politik pasca-Undi18, termasuk faktor dalaman dan luaran yang mempengaruhi keputusan belia untuk menyertai serta kekal aktif dalam organisasi politik belia-Pemuda UMNO, Papar. Melalui objektif ini, kajian berusaha mengenal pasti sejauh mana faktor kepimpinan, media sosial dan rangkaian sosial berperanan sebagai pendorong utama penglibatan politik belia di peringkat akar umbi.

Objektif kedua adalah untuk menilai secara empirikal peranan kepimpinan, media sosial dan rangkaian sosial dalam membentuk penglibatan politik belia. Objektif ini memberi penekanan kepada analisis hubungan antara pemboleh ubah kajian dengan tahap penglibatan belia, termasuk persepsi terhadap kepimpinan parti, penggunaan media sosial sebagai medium komunikasi politik, serta pengaruh keluarga dan rakan sebaya. Penilaian ini penting bagi memahami bagaimana ketiga-tiga faktor tersebut saling berinteraksi dan mempengaruhi tingkah laku politik belia, selaras dengan kerangka teori kepimpinan karismatik, komunikasi politik dan jaringan sosial yang digunakan dalam kajian ini.

Objektif yang terakhir melihat kepada cadangan penggubalan dasar berkaitan pembangunan belia luar bandar. Melalui data kuantitatif dan kualitatif yang dikumpulkan, kajian ini bertujuan menyumbang kepada literatur sedia ada yang masih terhad, khususnya dalam konteks penglibatan politik belia luar bandar di Sabah. Dapatan kajian ini diharapkan dapat menjadi rujukan kepada penyelidik masa hadapan, selain membantu pembuat dasar dan pihak berkepentingan memahami keperluan serta aspirasi belia dalam konteks politik tempatan.

2. Sorotan Literatur

Sorotan literature berkaitan dengan penglibatan belia dalam politik di Malaysia boleh dibahagikan kepada empat tema yang utama, iaitu:

2.1. Penglibatan Belia dalam politik dan Implikasi Undi18 di Malaysia.

Penglibatan belia dalam politik merupakan elemen penting bagi kematangan demokrasi sesebuah negara. Di Malaysia, pindaan Perlembagaan Persekutuan untuk menurunkan had umur mengundi daripada 21 kepada 18 tahun melalui Undi18 telah mengubah landskap politik negara secara signifikan dengan pertambahan kira-kira 5.8 juta pengundi baharu, termasuk golongan belia (Roslan & Tan, 2024). Perubahan struktur ini bukan sahaja mempengaruhi demografi pengundi, malah menuntut transformasi pendekatan parti politik dalam menggalakkan penyertaan generasi muda. Siang Ling dan Puyok (2024) telah membincangkan kepentingan kesedaran, kesediaan dan literasi politik dalam memastikan keberkesanan pelaksanaan Undi18. Dalam konteks Sabah, Lai et al. (2025) mengemukakan model konseptual yang menekankan peranan dinamika, persepsi dan aspirasi politik belia Undi18, termasuk pengaruh sentimen kenegerian, pembangunan, isu sosioekonomi, penggunaan media dan tadbir urus terhadap kecenderungan politik golongan muda. Pandian (2025) pula membincangkan cabaran

untuk menterjemahkan peluasan hak mengundi kepada penglibatan politik yang aktif dan bermakna, manakala Saidin dan Azrun (2025) mengenal pasti kekurangan pendidikan politik serta keterbatasan maklumat yang boleh dipercayai sebagai antara halangan penyertaan pengundi muda.

Dari perspektif yang lebih umum, Weiss (2006) membincangkan peranan masyarakat sivil dan mobilisasi politik dalam perkembangan demokrasi Malaysia. Menon (2023) pula membincangkan perkembangan aktivisme politik belia di Malaysia melalui peranan gerakan mahasiswa, mobilisasi masyarakat sivil dan penggunaan teknologi digital dalam memperluas penyertaan politik generasi muda. Penulisan beliau turut menekankan bahawa cabaran politik dan sosioekonomi, khususnya semasa pandemik COVID-19, telah memperlihatkan kepentingan aktivisme belia sebagai saluran untuk menyuarakan tuntutan masyarakat serta mempertahankan hak dan kebebasan demokratik. Walaupun kajian terdahulu telah meneliti kesan Undi18 terhadap kesedaran politik, aspirasi belia dan corak pengundian, penelitian terhadap penglibatan aktif belia dalam organisasi parti politik di peringkat akar umbi, khususnya di kawasan luar bandar Sabah, masih memerlukan perhatian. Justeru, kajian terhadap Pemuda UMNO di Parlimen Papar penting bagi memahami faktor yang membentuk penyertaan politik belia dalam organisasi berparti selepas pelaksanaan Undi18.

2.2. Peranan Kepimpinan dalam Organisasi Politik Belia.

Kepimpinan merupakan faktor pemangkin yang kritikal dalam menarik dan mengekalkan penyertaan belia dalam organisasi politik. Dalam konteks Malaysia, struktur dan budaya kepimpinan dalam parti politik tradisional sering digambarkan sebagai hierarki dan kurang mesra kepada penglibatan belia yang lebih dinamik (Weiss, 2006). Namun, kajian oleh Samsi (2013) terhadap belia di Selangor mendapati bahawa persepsi terhadap kualiti dan kebolehcapaian kepimpinan parti di peringkat tempatan mempunyai kaitan dengan tahap keyakinan dan penglibatan belia. Mereka mendapati belia lebih cenderung untuk terlibat secara aktif jika pemimpin tempatan dilihat sebagai inklusif, memberi ruang kepada suara belia, dan mampu menghubungkan agenda nasional dengan isu-isu tempatan. Penemuan ini selari dengan teori kepimpinan transformasional yang menekankan keupayaan pemimpin untuk memberi inspirasi dan membangunkan pengikut. Bagi sayap belia parti seperti Pemuda UMNO, keberkesanannya sebagai saluran pengrekrutan sering bergantung pada personaliti dan keupayaan kepimpinan akar umbi untuk berfungsi sebagai penghubung yang dipercayai antara aspirasi generasi muda dengan struktur parti (Saat, 2019)

2.3. Media Sosial sebagai Platform Mobilisasi dan Literasi Politik.

Media sosial telah menjadi landskap utama bagi interaksi politik generasi muda. Kajian empirikal secara konsisten menunjukkan pengaruhnya yang besar terhadap tingkah laku politik belia di Malaysia. Berlin Sachu (2025) dalam kajian terhadap pengundi pertama kali mendapati bahawa kekerapan penggunaan media sosial mempunyai hubungan positif yang signifikan dengan tahap pengetahuan politik dan niat untuk mengundi. Platform seperti Facebook, Twitter, Instagram, dan WhatsApp bukan sekadar saluran maklumat satu hala, tetapi berfungsi sebagai ruang untuk perbincangan, perkongsian pendapat, dan pembentukan naratif kolektif. Kajian oleh Abdullah (2021) mengesahkan bahawa media sosial memainkan peranan pengantaraan dalam meningkatkan penglibatan politik belia melalui peningkatan pengetahuan politik. Bagi belia di kawasan luar bandar, kepentingan media sosial mungkin lebih ketara

memandangkan akses kepada maklumat politik melalui saluran tradisional mungkin terhad. Walau bagaimanapun, Fang (2022) dalam kajian penerokaan mereka terhadap belia luar bandar Sabah memberi amaran tentang wujudnya "jurang digital" dari segi kualiti akses internet dan kemahiran literasi digital yang tidak sekata, yang boleh menghadkan keberkesanan media sosial sebagai alat mobilisasi politik.

2.4. Pengaruh Rangkaian Sosial: Keluarga, Rakan dan Komuniti.

Selain faktor institusi dan digital, rangkaian sosial interpersonal memainkan peranan asas dalam membentuk kecenderungan politik individu. Dalam masyarakat yang mempunyai ikatan kekeluargaan dan komuniti yang kuat seperti di Malaysia, pengaruh ini amat ketara. Kajian Kim & Lim (2019) menunjukkan bahawa sosialisasi politik dalam keluarga mempunyai hubungan dengan niat mengundi. Manakala (Ting & Wan Ahmad (2022) mendapati bahawa interaksi harian bersama keluarga membantu membentuk kesedaran dan penglibatan politik belia. Di luar keluarga, rakan sebaya juga membentuk persekitaran sosial yang penting. Melalui perbincangan dan perkongsian maklumat tidak formal, rakan sebaya boleh mengukuh atau mengubah sikap politik seseorang belia. Lebih lanjut lagi, Ting dan Wan Ahmad (2022) menegaskan bahawa interaksi harian memberi ruang kepada belia untuk mentafsir isu politik melalui pengalaman sosial. Yaakub (2023) pula telah mengenal pasti pengaruh sosial sebagai salah satu faktor utama dalam penyertaan politik belia Malaysia. Pengaruh ini mendalam dalam konteks komuniti luar bandar Sabah yang mempunyai hubungan sosial yang lebih rapat. Oleh itu, keputusan belia untuk menyertai parti politik selalunya bukan hanya keputusan peribadi, tetapi juga dipengaruhi oleh norma dan sokongan jaringan sosial terdekat mereka.

2.5. Jurang Kajian dan Justifikasi Kajian Semasa.

Berdasarkan sorotan di atas, beberapa jurang penting dalam literatur sedia ada dapat dikenal pasti. Pertama, tumpuan kajian sedia ada terhadap konteks luar bandar Sabah masih terhad. Walaupun terdapat kajian tentang belia dan politik di Malaysia, kebanyakannya berfokus pada perspektif nasional atau konteks kawasan bandar di Semenanjung Malaysia. Pengalaman, cabaran, dan pendorong khusus bagi belia luar bandar di Sabah, terutamanya dalam penyertaan parti politik, masih kurang dikaji secara mendalam. Kedua, perbincangan akademik selepas pelaksanaan Undi18 banyak tertumpu kepada kesannya terhadap pilihan raya umum dan corak pengundian. Terdapat kekurangan kajian yang menyelidiki implikasi dasar ini terhadap corak penglibatan aktif belia sebagai ahli dan aktivis di dalam parti politik itu sendiri, khususnya di peringkat cawangan dan bahagian yang menjadi tulang belakang organisasi. Ketiga, dari sudut kerangka analisis, kajian lepas sering mengkaji faktor pendorong seperti kepimpinan, media sosial, dan rangkaian sosial secara berasingan. Hanya terdapat sedikit kajian, terutamanya yang menggunakan pendekatan kaedah campuran, yang mengkaji secara empirikal bagaimana ketiga-tiga faktor ini berinteraksi dan mana yang paling berpengaruh dalam mendorong penyertaan belia ke dalam parti politik dalam satu konteks geografi dan sosio-politik yang spesifik seperti di kawasan Parlimen Papar. .

Oleh itu, kajian ini dirancang untuk mengisi jurang-jurang yang dikenal pasti ini diatas. Dengan memfokuskan secara khusus kepada belia ahli Pemuda UMNO di Parlimen Papar, Sabah. Kajian ini bertujuan untuk mengenalpasti faktor-faktor pendorong penglibatan belia dalam politik konteks luar bandar Sabah yang unik, sekaligus

memperkayakan literatur yang masih terhad tentang wilayah ini. Selain itu, kajian ini juga ingin melihat kesan pelaksanaan Undi18 terhadap penglibatan aktif belia dalam UMNO Papar di peringkat akar umbi, iaitu tahap di mana interaksi dan mobilisasi sebenar berlaku. Seterusnya, kajian ini telah menilai dan membandingkan peranan relatif kepimpinan, media sosial, dan rangkaian sosial dalam membentuk keputusan belia untuk terlibat dalam Pertubuhan Pemuda UMNO, Papar. Pendekatan ini membolehkan satu pemahaman yang lebih bersepadu dan hierarki tentang faktor-faktor yang benar-benar mempengaruhi penyertaan belia dalam parti politik di kawasan luar bandar.

Kajian-kajian lepas menunjukkan bahawa penglibatan belia dalam politik adalah fenomena kompleks yang dipengaruhi oleh pelbagai faktor seperti keinginan individu, institusi, dan sosial. Tetapi dasar Undi18 telah mewujudkan keperluan baharu untuk menilai semula penglibatan belia dalam politik.. Walau bagaimanapun, Kejayaan mobilisasi belia ke dalam penyertaan politik yang aktif dan berterusan bergantung pada keupayaan parti-parti politik untuk menawarkan kepimpinan yang relevan. . Kajian ini menyumbang kepada pemahaman yang lebih mendalam tentang dinamik belia dalam politik dengan analisis kontekstual yang kukuh dari sudut pandangan belia di kawasan Parlimen Papar, Sabah.

3. Metod Kajian

Kajian ini menggunakan reka bentuk kaedah campuran (*mixed methods*) bagi mendapatkan gambaran menyeluruh tentang penglibatan belia dalam politik dalam Pertubuhan Pemuda UMNO di Parlimen Papar selepas pelaksanaan Undi18. Pendekatan ini menggabungkan kekuatan data kuantitatif untuk mengukur corak dan hubungan pemboleh ubah, dengan data kualitatif untuk memahami konteks dan pengalaman sebenar penglibatan di peringkat akar umbi. Kajian dijalankan di Parlimen Papar (P.175), Sabah, sebuah kawasan luar bandar yang mempunyai ciri-ciri sosio-ekonomi dan cabaran akses digital yang menjadikannya konteks yang sesuai untuk menilai dinamik penglibatan politik belia luar bandar.

Populasi kajian terdiri daripada belia ahli Pemuda UMNO berumur antara 18 hingga 29 tahun di Parlimen Papar, Sabah. Sampel kajian melibatkan seramai 150 orang responden, terdiri daripada 90 lelaki (60%) dan 60 perempuan (40%). Teknik persampelan bukan kebarangkalian yang menggabungkan persampelan bertujuan, bola salji dan kemudahan (*convenience sampling*) digunakan untuk mencapai 150 orang responden kerana ketiadaan senarai ahli yang lengkap dan untuk memastikan kebolehcapaian melalui saluran organisasi. Instrumen kajian utama ialah borang soal selidik berstruktur yang diadaptasi dan disesuaikan daripada beberapa kajian terdahulu berkaitan penglibatan politik belia, penggunaan media sosial dan faktor sosial, termasuk Samsi et al. (2013), Md Razali & Muhamad (2022) , serta Azeh et al. (2023) , dengan item disesuaikan untuk konteks Pemuda UMNO di Sabah. Soal selidik meliputi komponen profil responden, faktor kepimpinan, penggunaan media sosial, rangkaian sosial, dan tahap penglibatan politik. Instrumen ini telah melalui ujian kesahan kandungan dengan pakar dan ujian kebolehpercayaan (Alpha Cronbach: 0.78-0.85) melalui kajian rintis. Data kualitatif pula diperoleh melalui pemerhatian lapangan semasa mesyuarat dan program komuniti dari Jun hingga Oktober 2025, menggunakan protokol pemerhatian separa berstruktur.

Pemboleh ubah bebas kajian ialah kepimpinan, media sosial, dan rangkaian sosial, manakala pemboleh ubah bersandar ialah tahap penglibatan politik. Analisis data kuantitatif menggunakan perisian SPSS melibatkan statistik deskriptif (kekerapan, peratusan) dan analisis korelasi Pearson untuk menilai hubungan antara pemboleh ubah. Analisis data kualitatif dilaksanakan secara manual melalui analisis tematik untuk mengenal pasti tema utama daripada catatan pemerhatian. Kesahan kajian ditingkatkan melalui triangulasi kaedah, manakala aspek etika seperti persetujuan sukarela, pemakluman tujuan, dan kerahsiaan data dipatuhi sepanjang proses.

Walaupun bagaimanapun, kajian ini mempunyai beberapa limitasi. Penggunaan persampelan bukan kebarangkalian dan fokus terhadap satu kawasan parlimen menghadkan kebolehan generalisasi dapatan. Reka bentuk keratan rentas juga tidak dapat menangkap perubahan penglibatan dari masa ke masa. Batasan-batasan ini diakui dan dicadangkan sebagai pertimbangan penting untuk kajian lanjutan.

4. Hasil Kajian

Dapatan kajian dibahagikan kepada tiga komponen utama, iaitu dapatan kuantitatif, dapatan kualitatif (pemerhatian lapangan) dan analisis korelasi, bagi memberikan gambaran yang lebih tersusun dan menyeluruh mengenai penglibatan politik belia dalam Pemuda UMNO Papar.

Jadual 2: Tema Analisis Kuantitatif dan Kualitatif

Tema Utama	Huraian Tema	Contoh Pemerhatian Lapangan
Kepimpinan berkarisma dan inklusif	Pemimpin mudah didekati, terbuka menerima pandangan belia dan aktif turun padang dalam program komuniti	Belia diberi ruang bercakap dalam mesyuarat, pemimpin hadir bersama belia dalam aktiviti komuniti
Media sosial sebagai alat mobilisasi	Media sosial digunakan untuk hebahan, peringatan dan dokumentasi aktiviti Pemuda	Maklumat mesyuarat dan program disampaikan melalui WhatsApp dan Facebook
Rangkaian sosial sebagai pemangkin penyertaan	Keluarga dan rakan sebaya berperanan memperkenalkan belia kepada parti dan menyokong penglibatan berterusan	Belia hadir bersama ahli keluarga atau rakan yang telah lama terlibat dalam Pemuda UMNO

Analisis data soal selidik terhadap 150 orang responden memberikan gambaran empirikal tentang corak dan faktor penglibatan politik belia dalam Pemuda UMNO Papar selepas pelaksanaan Undi18. Secara keseluruhannya, dapatan kuantitatif menunjukkan bahawa penglibatan belia dipengaruhi oleh gabungan faktor kepimpinan, penggunaan media sosial dan rangkaian sosial, yang saling melengkapi antara satu sama lain.

manakala selebihnya ialah perempuan (40 peratus). Dari segi umur, kumpulan belia awal dan pertengahan mendominasi sampel kajian, dengan 34 peratus berumur antara 18 hingga 21 tahun dan 38 peratus berumur antara 22 hingga 25 tahun. Ini menunjukkan bahawa sebahagian besar responden adalah golongan belia pasca-Undi18

yang baru memasuki fasa awal penglibatan politik formal. Peratus responden berumur 26 hingga 29 tahun (28 peratus) pula mencerminkan kumpulan belia yang mempunyai pengalaman politik yang lebih matang dan berpotensi berperanan sebagai penggerak di peringkat akar umbi dalam Pergerakan Pemuda UMNO, Papar. Komposisi umur ini memberikan justifikasi yang kukuh bahawa dapatan kajian mencerminkan pandangan belia dalam pelbagai peringkat kematangan politik. Dalam konteks Pemuda UMNO di Parlimen Papar, taburan umur dan jantina responden ini menggambarkan penglibatan golongan belia daripada pelbagai peringkat umur serta lelaki dan perempuan dalam organisasi politik di peringkat akar umbi, khususnya di kawasan Limbahau, Kawang dan Pantai Manis yang berada dalam lingkungan Parlimen Papar

Jadual 3: Profil Ringkas Responden Kajian (n = 150)

Ciri Responden	Kategori	n	Peratus (%)
Jantina	Lelaki	90	60
	Perempuan	60	40
Umur	18-21 tahun	51	34
	22-25 tahun	57	38
	26-29 tahun	42	28

Berdasarkan Jadual 3, majoriti responden kajian terdiri daripada lelaki (60 peratus).

4.1. Tema 1 : Kepimpinan Berkarisma dan Inklusif

Dapatan kajian menunjukkan bahawa faktor kepimpinan merupakan pendorong utama penglibatan belia dalam Pemuda UMNO Papar. Seperti yang ditunjukkan dalam Jadual 4, seramai 74 peratus responden bersetuju bahawa pemimpin di peringkat bahagian atau cawangan mudah didekati. Kebolehcapaian pemimpin ini mencerminkan gaya kepimpinan yang bersifat terbuka dan tidak berjarak, sekali gus mewujudkan suasana organisasi yang mesra belia. Selain itu, 68 peratus responden menyatakan bahawa gaya kepimpinan merupakan faktor utama yang mendorong mereka untuk menyertai dan kekal aktif dalam aktiviti parti. Dapatan ini menunjukkan bahawa belia bukan sahaja menilai struktur organisasi, tetapi juga menilai kualiti interpersonal dan keupayaan pemimpin untuk memahami aspirasi mereka. Hal ini mengukuhkan peranan kepimpinan berkarisma sebagai elemen penting dalam mengekalkan penglibatan politik belia secara berterusan. Dalam konteks ini, antara pemimpin yang dikenal pasti mudah didekati oleh golongan belia ialah Ketua Pemuda UMNO Bahagian Papar, Mohd Hafizi bin Sulaiman. Tema kepimpinan berkarisma dan inklusif muncul sebagai elemen paling dominan dalam dapatan pemerhatian lapangan. Pemerhatian mendapati bahawa pemimpin Pemuda UMNO Papar bersikap mudah didekati, terbuka menerima pandangan belia, serta aktif turun padang bersama ahli dalam pelbagai program komuniti. Dalam beberapa sesi mesyuarat, belia diberi ruang untuk menyuarakan pandangan dan cadangan tanpa sekatan formal yang ketat, sekali gus mewujudkan suasana organisasi yang lebih demokratik dan mesra belia.

Jadual 4: Faktor Kepimpinan dan Penglibatan Belia

Pernyataan	n	Setuju (%)
Pemimpin mudah didekati	111	74
Gaya kepimpinan mendorong penyertaan	102	68

Situasi ini dapat diperhatikan apabila seorang pemimpin Pemuda menyatakan kepada ahli belia semasa mesyuarat:

“Kalau ada idea, terus cakap saja. Kita di sini bukan mahu dengar orang atasan sahaja, suara kamu semua pun penting.”

Seorang ahli belia pula menyatakan secara spontan kepada rakan semasa perbincangan:

“Sebab pemimpin macam ni lah saya rasa selesa datang mesyuarat. Kita bukan setakat dengar arahan, tapi betul-betul boleh bagi pendapat.”

Pemerhatian ini menunjukkan bahawa gaya kepimpinan yang inklusif membina rasa dihargai dan rasa kepunyaan dalam kalangan belia, sekali gus menggalakkan penglibatan aktif mereka, bukan sekadar sebagai peserta pasif tetapi sebagai penyumbang dalam proses organisasi. Dapatan ini selari dengan dapatan kuantitatif yang menunjukkan hubungan signifikan antara kepimpinan dan tahap penglibatan politik belia, serta menyokong teori kepimpinan karismatik yang menekankan peranan kebolehpasaran dan interaksi interpersonal pemimpin dalam mempengaruhi pengikut.

4.2. Tema 2: Media Sosial Sebagai Alat Mobilisasi

Dari segi penggunaan media sosial, dapatan kajian menunjukkan kebergantungan yang tinggi terhadap platform digital sebagai sumber utama maklumat politik dikalangan belia dalam Pemuda UMNO, Papar. Berdasarkan Jadual 5, sebanyak 87 peratus responden memperoleh maklumat politik melalui Facebook dan WhatsApp, menjadikannya saluran komunikasi paling dominan dalam kalangan belia. Ini diikuti oleh Instagram (54 peratus), manakala perjumpaan fizikal seperti ceramah dan mesyuarat hanya mencatatkan 40 peratus. Corak ini mencerminkan perubahan dalam cara belia mengakses maklumat politik, iaitu daripada kaedah tradisional kepada pendekatan digital yang lebih pantas dan fleksibel. Tambahan pula, 62 peratus responden menyatakan bahawa penggunaan media sosial telah meningkatkan minat mereka terhadap aktiviti dan program parti, menunjukkan bahawa media sosial bukan sekadar medium penyampaian maklumat, tetapi juga alat yang berkesan dalam meningkatkan keterlibatan dan motivasi politik belia.

Jadual 5: Sumber-sumber Maklumat Politik Belia

Sumber Maklumat	n	Peratus (%)
Facebook & WhatsApp	131	87
Instagram	81	54
Ceramah & Mesyuarat	60	40

Tema kedua menonjolkan peranan media sosial sebagai medium utama mobilisasi politik belia dalam Pemuda UMNO Papar. Pemerhatian lapangan menunjukkan bahawa platform seperti WhatsApp dan Facebook digunakan secara meluas untuk menyampaikan maklumat mesyuarat, hebahan program, peringatan aktiviti dan dokumentasi program. Kebanyakan interaksi berkaitan aktiviti parti berlaku secara digital sebelum diterjemahkan kepada kehadiran fizikal.

Sebagai contoh, semasa satu sesi persiapan program komuniti Pemuda UMNO, Papar, seorang ahli belia menyebut:

"Kalau bukan sebab mesej dalam group WhatsApp, memang saya tidak tahu ada program hari ni."

Seorang lagi ahli menyatakan:

"Bila admin post gambar dan update lepas program, rasa macam rugi pula kalau tak join yang seterusnya."

Pemerhatian ini menunjukkan bahawa media sosial bukan sahaja berfungsi sebagai saluran penyampaian maklumat, tetapi juga sebagai mekanisme yang membina keterhubungan berterusan antara ahli dan organisasi. Penggunaan media sosial memudahkan penyebaran maklumat secara pantas dan mengurangkan kebergantungan kepada saluran komunikasi tradisional, terutamanya dalam kalangan belia yang lebih selesa dengan komunikasi digital. Dapatan ini mengukuhkan dapatan kuantitatif yang menunjukkan bahawa penggunaan media sosial berkesan meningkatkan minat dan keterlibatan belia dalam aktiviti parti, sejajar dengan kerangka teori komunikasi politik yang melihat media sosial sebagai alat mobilisasi politik kontemporari.

4.3. Tema 3: Rangkaian Sosial Sebagai Pemangkin Penyertaan

Selain kepimpinan dan media sosial, rangkaian sosial turut dikenal pasti sebagai faktor penting dalam mempengaruhi keputusan penyertaan belia. Jadual 6 menunjukkan bahawa 58 peratus responden menyertai Pemuda UMNO atas pengaruh ahli keluarga seperti ibu bapa atau saudara-mara, manakala 46 peratus dipengaruhi oleh rakan sebaya. Dapatan ini menunjukkan bahawa keputusan awal belia untuk menyertai parti politik sering kali dipengaruhi oleh hubungan sosial yang sedia ada. Sokongan keluarga dan rakan bukan sahaja berfungsi sebagai sumber galakan, tetapi juga memberikan legitimasi sosial terhadap penyertaan politik belia, terutamanya dalam konteks masyarakat luar bandar seperti Papar yang masih mengekalkan hubungan komuniti yang rapat.

Jadual 6: Faktor Rangkaian Sosial dalam Penyertaan Belia

Faktor	n	Peratus (%)
Pengaruh keluarga	87	58
Pengaruh rakan sebaya	69	46

Secara keseluruhannya, dapatan kajian kuantitatif ini menunjukkan bahawa penglibatan politik belia dalam Pemuda UMNO Papar adalah bersifat multidimensi dan tidak bergantung kepada satu faktor tunggal. Kepimpinan yang mudah didekati dan berkesan membina kepercayaan, penggunaan media sosial memudahkan akses maklumat serta mobilisasi, manakala rangkaian sosial menyediakan sokongan awal dan berterusan kepada belia. Gabungan ketiga-tiga faktor ini menjelaskan mengapa penglibatan belia dapat diperkukuh di peringkat akar umbi dan seterusnya menyumbang kepada kelangsungan organisasi politik belia dalam era pasca-Undi18.

Tema ketiga menegaskan kepentingan rangkaian sosial, khususnya pengaruh keluarga dan rakan sebaya, dalam menarik dan mengekalkan penglibatan belia dalam Pemuda UMNO Papar. Pemerhatian lapangan mendapati bahawa sebahagian belia hadir ke program dan mesyuarat parti bersama ahli keluarga atau rakan yang telah lama terlibat

dalam pertubuhan tersebut, menunjukkan peranan penting jaringan sosial sebagai pintu masuk kepada penglibatan politik belia.

Seorang ahli belia menyatakan semasa berbual secara tidak formal:

"Bapa saya memang orang lama dalam UMNO, jadi bila ada program Pemuda, dia suruh saya ikut untuk support."

Seorang lagi ahli menyebut:

"Mula-mula Kawan bawa datang program, lepas tu lama-lama rasa seronok pula join program."

Sokongan moral dan galakan daripada jaringan sosial terdekat ini memudahkan proses kemasukan belia ke dalam organisasi politik serta meningkatkan kebarangkalian penglibatan berterusan. Dapatan ini menyokong teori jaringan sosial yang menekankan bahawa keputusan penyertaan politik individu sering dibentuk oleh hubungan interpersonal dan norma sosial dalam komuniti, khususnya dalam konteks luar bandar yang mempunyai ikatan sosial yang lebih rapat.

Secara keseluruhannya, ketiga-tiga tema ini menunjukkan bahawa penglibatan politik belia dalam Pemuda UMNO Papar bukanlah hasil daripada satu faktor tunggal, tetapi terbentuk melalui interaksi dinamik antara kepimpinan berkarisma, komunikasi politik melalui media sosial dan sokongan rangkaian sosial. Kepimpinan yang inklusif mewujudkan persekitaran organisasi yang kondusif, media sosial memudahkan mobilisasi dan penyampaian maklumat, manakala rangkaian sosial bertindak sebagai pemangkin awal serta mekanisme sokongan berterusan. Gabungan dapatan kualitatif dan kuantitatif ini mengukuhkan kesahan dapatan kajian serta memberikan gambaran yang lebih menyeluruh tentang realiti penglibatan politik belia di kawasan luar bandar seperti Parlimen Papar.

4.4. Analisis Korelasi

Analisis korelasi Pearson dijalankan bagi menilai hubungan antara faktor kepimpinan, penggunaan media sosial dan rangkaian sosial dengan tahap penglibatan politik belia.

Jadual 7: Keputusan Analisis Korelasi Pearson

Pemboleh Ubah	r	Nilai p	Tafsiran
Kepimpinan berkarisma – Tahap penglibatan	0.65	< 0.01	Kuat dan signifikan
Media sosial – Motivasi penglibatan	0.45	< 0.05	Sederhana dan signifikan
Rangkaian sosial – Keberlangsungan keahlian	0.39	< 0.05	Sederhana dan signifikan

Hasil analisis menunjukkan bahawa faktor kepimpinan berkarisma mempunyai hubungan yang kuat dan signifikan dengan tahap penglibatan belia. Penggunaan media sosial pula mempunyai hubungan sederhana tetapi signifikan dengan motivasi penglibatan, manakala rangkaian sosial didapati berkait dengan keberlangsungan keahlian belia dalam Pemuda UMNO.

5. Perbincangan

Kajian ini meneliti penglibatan politik belia dalam Pemuda UMNO di Parlimen Papar selepas pelaksanaan Undi18 dengan menumpukan kepada tiga faktor utama iaitu kepimpinan, media sosial, dan rangkaian sosial. Secara keseluruhan, dapatan kajian menunjukkan bahawa penglibatan belia tidak terbentuk melalui satu faktor tunggal, sebaliknya dipengaruhi oleh interaksi antara faktor dalaman organisasi dan faktor luaran dalam persekitaran sosial belia luar bandar. Perkara ini mengukuhkan bahawa belia pasca-Undi18 bukan sekadar kumpulan pengundi baharu, tetapi kumpulan yang memerlukan ruang penglibatan yang lebih bermakna, konsisten dan diyakini agar mereka bersedia untuk menyertai serta kekal aktif dalam organisasi politik belia di peringkat akar umbi.

Dalam konteks Sabah, belia merupakan kumpulan yang penting kerana mereka mewakili sebahagian besar pengundi dan mampu menentukan keputusan pilihan raya. Namun, belia juga dilihat sensitif terhadap perubahan persekitaran dan kritikal terhadap dasar atau program yang tidak memberi manfaat kepada mereka (Dollah et al., 2018). Oleh itu, memahami pendorong penglibatan belia luar bandar seperti di Papar adalah penting bagi memastikan penglibatan mereka dapat diperkukuh secara berterusan dalam sistem politik berparti.

5.1. Faktor-faktor utama yang mendorong penglibatan belia dalam Pemuda UMNO Papar selepas Undi18

Berdasarkan dapatan kajian, terdapat tiga faktor utama yang mendorong penglibatan belia dalam Pemuda UMNO Papar selepas Undi18, iaitu kepimpinan, media sosial dan rangkaian sosial. Penemuan ini menunjukkan bahawa penyertaan belia dalam politik berparti bukan hanya dipengaruhi oleh minat politik individu semata-mata, tetapi turut dipengaruhi oleh pengalaman mereka terhadap struktur organisasi dan sokongan sosial di sekeliling mereka. Ini selari dengan dapatan kajian belia di Selangor yang menunjukkan bahawa walaupun belia menyedari kepentingan politik, tahap penglibatan aktif masih rendah dan keyakinan terhadap parti politik masih berada pada tahap sederhana serta boleh berubah mengikut masa dan keadaan (Samsi et al., 2013).

Dalam konteks luar bandar seperti Papar, faktor kepimpinan dan jaringan sosial komuniti menjadi lebih dominan kerana hubungan interpersonal lebih rapat, dan belia cenderung dipengaruhi oleh pemimpin setempat serta sokongan rakan sebaya dan keluarga. Kajian di Sabah juga menunjukkan bahawa belia boleh menterjemahkan ketidakpuasan terhadap kerajaan atau dasar tertentu melalui perubahan sokongan politik, seperti yang berlaku dalam PRU-14 apabila belia menzahirkan protes melalui undi (Dollah et al., 2018). Ini memberi gambaran bahawa belia pasca-Undi18 bukan pasif, tetapi membuat pertimbangan berdasarkan manfaat, peluang, dan kepercayaan terhadap organisasi politik yang mereka sertai.

Selain itu, kajian mengenai permintaan politik belia Sabah menunjukkan bahawa belia mempunyai tuntutan yang jelas seperti kestabilan negeri, ruang penglibatan politik, kepimpinan yang berkualiti serta kebajikan, namun keutamaan tuntutan ini berbeza mengikut zon dan latar demografi (Jafar et al., 2021). Maka, dapatan kajian ini mengukuhkan bahawa penglibatan belia Pemuda UMNO Papar selepas Undi18 perlu difahami berdasarkan realiti setempat, termasuk isu dan keperluan belia luar bandar yang mempengaruhi keputusan mereka untuk menyertai dan kekal dalam organisasi.

5.2. Peranan kepimpinan, media sosial dan rangkaian sosial dalam membentuk penglibatan politik belia

Bagi objektif kedua, analisis korelasi Pearson dalam kajian ini menunjukkan bahawa faktor kepimpinan berkarisma mempunyai hubungan yang kuat dan signifikan dengan tahap penglibatan belia ($r = 0.65$, $p < 0.01$). Dapatan ini menandakan bahawa kepimpinan merupakan faktor paling dominan yang mendorong belia untuk aktif dalam Pemuda UMNO Papar. Dalam persekitaran akar umbi, pemimpin yang dilihat dekat dengan belia, mudah diakses, dan memberi ruang penyertaan boleh membina kepercayaan serta meningkatkan rasa kepunyaan belia terhadap organisasi.

Dapatan kajian juga menunjukkan bahawa penggunaan media sosial mempunyai hubungan sederhana tetapi signifikan dengan motivasi penglibatan belia ($r = 0.45$, $p < 0.05$). Media sosial berfungsi sebagai medium komunikasi politik yang penting kerana ia mempercepat penyebaran maklumat, membentuk persepsi, dan memudahkan mobilisasi belia. Abdulrauf et al. (2015) menjelaskan bahawa penglibatan politik belia dalam talian dapat diperkukuh apabila media sosial mengurangkan kos mendapatkan maklumat politik serta meningkatkan keupayaan belia memproses maklumat, seterusnya menyumbang kepada peningkatan penyertaan politik dalam talian. Ini menyokong dapatan kajian ini yang menunjukkan media sosial bertindak sebagai penghubung yang menguatkan motivasi belia untuk terlibat dalam aktiviti politik parti. Manakala, rangkaian sosial didapati mempunyai hubungan sederhana dengan keberlangsungan keahlian belia ($r = 0.39$, $p < 0.05$). Ini menunjukkan bahawa sokongan keluarga dan rakan sebaya memainkan peranan penting dalam mengekalkan belia dalam organisasi. Dalam komuniti luar bandar, pengaruh sosial sering bertindak sebagai pemangkin awal penyertaan belia dan menjadi mekanisme sokongan berterusan, terutamanya apabila belia memerlukan pengiktirafan sosial atau dorongan moral untuk kekal aktif.

5.3. Asas empirikal bagi kajian lanjutan dan penggubalan dasar berkaitan pembangunan belia luar bandar

Dapatan kajian ini menyediakan asas empirikal yang relevan bagi memahami penglibatan politik belia luar bandar di Sabah selepas Undi18, khususnya melalui fokus kepada kepimpinan, media sosial dan rangkaian sosial sebagai faktor utama penglibatan. Penemuan ini penting kerana konteks luar bandar mempunyai cabaran tersendiri seperti akses maklumat, peluang ekonomi, dan struktur sosial komuniti yang lebih rapat, yang secara langsung mempengaruhi corak penyertaan belia.

Kajian di Sabah turut menegaskan bahawa belia sering merasakan mereka hanya didekati ketika musim pilihan raya, dan keadaan ini boleh menjejaskan keyakinan serta kesetiaan belia terhadap organisasi politik jika tiada pendekatan yang konsisten selepas pilihan raya (Dollah et al., 2018). Oleh itu, dapatan kajian ini boleh dimanfaatkan oleh pembuat dasar dan pihak berkepentingan untuk merangka pendekatan pembangunan belia luar bandar yang lebih “membumi”, dengan memberi ruang penglibatan yang berterusan dan bukan bersifat bermusim.

Selain itu, kajian mengenai politik belia Sabah juga menunjukkan bahawa belia mempunyai aspirasi dan tuntutan yang pelbagai mengikut zon serta latar demografi, menandakan keperluan pendekatan dasar yang lebih bersasar dan kontekstual (Jafar et

al., 2021). Maka, kajian ini menyumbang kepada literatur dengan menyediakan bukti bahawa strategi pembangunan belia luar bandar dalam konteks politik perlu mengambil kira gabungan faktor kepimpinan, komunikasi digital dan sokongan sosial setempat untuk memastikan penglibatan belia lebih stabil dan berkesan.

6. Cadangan

Berdasarkan dapatan kajian, penglibatan politik belia dalam Pemuda UMNO Parlimen Papar pasca-Undi18 perlu difahami sebagai proses mobilisasi berstruktur yang terbentuk melalui gabungan kepimpinan akar umbi, komunikasi digital dan sokongan jaringan sosial. Oleh itu, intervensi untuk memperkukuh penglibatan belia tidak memadai jika hanya bergantung kepada satu saluran (contohnya program fizikal atau kempen media sosial semata-mata), sebaliknya perlu disusun secara strategik sebagai ekosistem penglibatan yang konsisten. Cadangan ini bersifat aplikatif kerana ia boleh diterjemahkan kepada amalan organisasi seperti latihan kepimpinan belia, pengurusan kandungan digital yang tersusun serta program komuniti yang mengukuhkan jaringan sokongan belia.

Pertama, pengukuhan kepimpinan di peringkat akar umbi wajar dijadikan teras utama kerana kepimpinan menunjukkan hubungan paling kuat dan signifikan dengan penglibatan belia. Dalam konteks luar bandar, kepimpinan yang inklusif dan mudah diakses berpotensi membina legitimasi sosial serta mengukuhkan rasa kepunyaan belia terhadap organisasi. Keperluan ini menjadi lebih kritikal di Sabah kerana belia merupakan kumpulan yang besar dan sensitif terhadap isu setempat; kegagalan menangani aspirasi belia secara konsisten boleh mendorong perubahan sokongan politik dan bentuk protes pilihan raya (Dollah et al., 2018).

Kedua, media sosial perlu digerakkan sebagai mekanisme keterlibatan yang menyokong mobilisasi belia secara berterusan, bukan sekadar platform hebahan. Hal ini kerana media sosial mempengaruhi motivasi penglibatan belia, dan pada masa yang sama berupaya meningkatkan akses serta pemprosesan maklumat politik yang mendorong penglibatan politik belia dalam talian (Abdulrauf et al., 2015). Maka, strategi komunikasi digital perlu menekankan interaksi dua hala, kandungan berasaskan isu belia tempatan dan ruang perbincangan yang membina kepercayaan.

Ketiga, jaringan sosial seperti keluarga, rakan sebaya dan komuniti setempat wajar dimanfaatkan sebagai pengukuh penyertaan kerana faktor ini berkait dengan keberlangsungan keahlian belia. Ini penting memandangkan permintaan politik belia Sabah tidak seragam dan berubah mengikut demografi serta lokasi; belia menekankan keperluan seperti ruang penglibatan politik, kepimpinan berkualiti, kestabilan dan kebajikan (Adi Jafar et al., 2021). Pada masa yang sama, kerangka cadangan ini juga sesuai disesuaikan oleh pertubuhan politik belia lain kerana ia berasaskan mekanisme penglibatan yang bersifat universal iaitu kepimpinan, komunikasi digital dan jaringan sosial. Secara keseluruhannya, cadangan ini menegaskan bahawa penglibatan belia pasca-Undi18 boleh diperkukuh melalui pendekatan bersepadu yang menyeimbangkan peranan kepimpinan, komunikasi digital dan jaringan sosial, sekali gus menjadikan penglibatan belia lebih stabil, relevan dan bermakna dalam konteks politik luar bandar.

7. Kesimpulan

Secara keseluruhannya, kajian ini membuktikan bahawa penglibatan politik belia dalam Pertubuhan Pemuda UMNO di Parlimen Papar selepas pelaksanaan Undi18 bukanlah fenomena yang terbentuk secara tunggal, sebaliknya dipengaruhi oleh gabungan faktor dalaman organisasi dan faktor luaran dalam persekitaran sosial belia luar bandar. Dapatan kajian menunjukkan bahawa kepimpinan berkarisma dan mudah didekati merupakan pemacu paling dominan dalam mendorong belia untuk menyertai serta kekal aktif dalam aktiviti politik berparti, disokong oleh hubungan korelasi yang kuat dan signifikan antara kepimpinan dan tahap penglibatan belia ($r = 0.65$, $p < 0.01$). Pada masa yang sama, penggunaan media sosial turut berperanan sebagai medium mobilisasi dan pengukuhan motivasi penglibatan belia ($r = 0.45$, $p < 0.05$), manakala rangkaian sosial seperti keluarga dan rakan sebaya menyumbang kepada keberlangsungan keahlian belia dalam organisasi ($r = 0.39$, $p < 0.05$). Penemuan ini memperlihatkan bahawa belia pasca-Undi18 tidak hanya bertindak sebagai pengundi baharu, tetapi merupakan kumpulan yang menilai ruang penyertaan politik berdasarkan tahap kepercayaan terhadap kepimpinan, akses komunikasi politik, serta sokongan jaringan sosial yang mengukuhkan penyertaan mereka di peringkat akar umbi.

Kajian ini menyumbang kepada literatur penglibatan politik belia dengan memberikan bukti empirikal dalam konteks luar bandar Sabah, yang masih kurang diberi perhatian dalam kajian penglibatan politik belia di Malaysia. Melalui pendekatan kaedah campuran, kajian ini bukan sahaja mengenal pasti faktor utama penglibatan belia, tetapi turut menjelaskan mekanisme penglibatan yang berlaku secara lebih kontekstual melalui pemerhatian lapangan. Dari sudut implikasi praktikal, dapatan kajian menunjukkan keperluan untuk memperkukuh ekosistem penglibatan belia secara berterusan melalui kepimpinan akar umbi yang inklusif, strategi komunikasi digital yang lebih interaktif, serta program komuniti yang mengoptimumkan peranan rangkaian sosial. Pendekatan ini berpotensi meningkatkan penyertaan belia secara lebih stabil dan bermakna dalam organisasi politik belia, khususnya di kawasan luar bandar.

Walau bagaimanapun, kajian ini mempunyai beberapa batasan yang perlu diambil kira. Penggunaan persampelan mudah (convenience sampling) dan fokus kajian yang tertumpu kepada satu kawasan Parlimen menghadkan generalisasi dapatan kepada konteks yang lebih luas. Sehubungan itu, kajian lanjutan disarankan untuk melibatkan sampel yang lebih pelbagai merangkumi kawasan luar bandar dan bandar di Sabah, serta memperluas pemboleh ubah kajian seperti tahap kepercayaan institusi, pendidikan politik, faktor ekonomi belia, dan bentuk penglibatan politik baharu pasca-Undi18. Secara tuntas, kajian ini menegaskan bahawa pengukuhan penglibatan politik belia memerlukan strategi bersepadu yang menyeimbangkan dimensi kepimpinan, komunikasi dan jaringan sosial, agar belia bukan sekadar dilibatkan sebagai pengundi, tetapi turut dibangunkan sebagai agen demokrasi yang aktif dan berdaya tahan di peringkat akar umbi.

Kelulusan Etika dan Persetujuan untuk Menyertai Kajian (*Ethics Approval and Consent to Participate*)

Kajian ini tidak memperoleh kelulusan rasmi daripada jawatankuasa etika penyelidikan Universiti Malaysia Sabah. Walau bagaimanapun, kajian telah dijalankan dengan mengambil kira prinsip etika penyelidikan, termasuk penyertaan secara sukarela,

pemakluman tujuan kajian kepada responden dan perlindungan kerahsiaan maklumat yang dikumpulkan. Persetujuan responden diperoleh sebelum pengumpulan data dijalankan.

Penghargaan (*Acknowledgement*)

Penulis merakamkan penghargaan kepada penyelia penyelidikan, pihak Universiti Malaysia Sabah, serta semua pihak yang memberikan sokongan dan kerjasama dalam pelaksanaan kajian ini. Penghargaan turut diberikan kepada semua peserta yang sudi meluangkan masa untuk menyumbangkan maklumat bagi tujuan penyelidikan.

Kewangan (*Funding*)

Kajian ini tidak menerima sebarang pembiayaan khusus daripada agensi kerajaan, organisasi swasta atau badan pembiayaan penyelidikan.

Konflik Kepentingan (*Conflict of Interest*)

Penulis mengisytiharkan bahawa tiada konflik kepentingan berkaitan dengan penerbitan manuskrip ini.

Rujukan

- Abdullah, N. H., Hassan, I., Ahmad, M. F. bin, Hassan, N. A., & Ismail, M. M. (2021). Social Media, Youths and Political Participation in Malaysia: A Review of Literature. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 11(4). <https://doi.org/10.6007/IJARBS/v11-i4/9578>
- Abdulrauf, A. A., Abdul Hamid, N., & Ishak, M. S. (2015). Social Media and Youth Online Political Participation: Perspectives on Cognitive Engagement. *New Media and Mass Communication*, 44.
- Adi Jafar, Zaini Othman, Nordin Sakke, & Ramli Dollah. (2021). Understanding Youth Political Demand Based On Demographic Patterns In Malaysia: An Overview Of Parochialism And Development In The Sabah State Election, 2020. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*, 24(1). <https://www.abacademies.org/articles/understanding-youth-political-demand-based-on-demographic-patterns-in-malaysia-an-overview-of-parochialism-and-developme.pdf>
- Akobiarek, G. C. and Puyok, A. (2024) "Patterns of Social Media Choice and Use and Their Impacts on Online Political Participation in Sarawak," *Jurnal Komunikasi: Malaysian Journal of Communication*, 40(4), pp. 1–18. doi: 10.17576/JKMJC-2024-4004-01.
- Azeh, A., Md Yunus, M., & Yaakob, M. T. (2023). Hubungan Aspirasi Belia Melayu Terhadap Penglibatan Belia Dalam Politik Di Kawasan Pinggir Bandar Terengganu. *E-Bangi Journal of Social Science and Humanities*, 20(1). <https://doi.org/10.17576/ebangi.2023.2001.11>
- Aziz, A. A. A. (2023). Beyond Undi18, youth empowerment in Malaysia now needs electoral system reform. *The Round Table*, 112(3), 341–342. <https://doi.org/10.1080/00358533.2023.2219532>
- Berlin Sachu, Kadeswaran S, & Jayseelan R. (2025). Social media shaping first-time voters' political behavior: A combined analysis using framing theory, UGT, and the

- ELM. *Open Access Research Journal of Multidisciplinary Studies*, 10(1), 001–006. <https://doi.org/10.53022/oarjms.2025.10.1.0036>
- Dollah, R., Sakke, N., Wan Hassan, W. S., Omar, M. A., & Jafar, A. (2018). PERANAN BELIA DAN PRU-14 DI SABAH: KAJIAN KES DI P.188 SILAM. *Jurnal Kinabalu*, 319. <https://doi.org/10.51200/ejk.vi.1654>
- Endut, N. A., Amin, R., & Abdullah, Z. (2025). Menjana Literasi Politik Belia Melalui Media Sosial: Satu Analisis. *E-Jurnal Penyelidikan Dan Inovasi*, 12(4), 245–259. <https://doi.org/10.53840/ejpi.v12i4.297>
- Fang, Y. X., Gill, S. S., Kunasekaran, P., Rosnon, M. R., Talib, A. T., & Abd Aziz, A. (2022). Digital Divide: An Inquiry on the Native Communities of Sabah. *Societies*, 12(6), 148. <https://doi.org/10.3390/soc12060148>
- Kasmani, M. F. (2023). Undi 18: Understanding the political participation of first-time Malay voters through social media. *SEARCH Journal of Media and Communication Research*, Special Issue, 33–48.
- Kim, H., & Lim, E. (2019). A cross-national study of the influence of parental education on intention to vote in early adolescence: the roles of adolescents' educational expectations and political socialization at home. *International Journal of Adolescence and Youth*, 24(1), 85–101. <https://doi.org/10.1080/02673843.2018.1470993>
- Lai, Y. M., Govindasamy, A. R. and Mohd Tamring, B. A. (2025) "Dinamika, Persepsi dan Aspirasi Politik Belia Undi18 Sabah: Model Konseptual dan Kerangka Analisis," *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, 10(9), p. e003501. doi: 10.47405/mjssh.v10i9.3501.
- Md Razali, N. S., & Muhamad, R. B. (2022). Penyertaan Politik dalam kalangan Belia dengan Menggunakan Media Sosial. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, 7(12), e002019. <https://doi.org/10.47405/mjssh.v7i12.2019>
- Menon, V. (2023). An Antidote to Deglobalisation: Conceptualising Youth Activism in Malaysia. In: Ying Hooi, K., Ganesan, K., Govindasamy, A.R. (eds) *Social and Political Deglobalisation*. Palgrave Macmillan, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-99-6823-7_4
- Mohd Hed, N., & Grasso, M. T. (2020). Age group differences in political activism in Malaysia. *Journal of Youth Studies*, 23(6), 765–779. <https://doi.org/10.1080/13676261.2019.1636948>
- Pandian, S. (2025) "Undi18 (Vote18) and the Malaysian youth vote: Promise, participation, and political reality," *Social Sciences and Humanities Open*, 12. doi: 10.1016/j.ssaho.2025.102117.
- Roslan, N., & Tan, M. Z. bin S. (2024). Undi 18 in Malaysia: Post-Implementation and the Ongoing Challenges. *Journal of the Malaysian Parliament*, 121–166. Saat, N. (2019). The UMNO-PAS Unity Charter and its Impact. *ISEAS*. https://www.iseas.edu.sg/wp-content/uploads/pdfs/ISEAS_Perspective_2019_83.pdf
- Saidin, M. I. S., & Azrun, N. (2025). Barriers to youth political participation: Insights from Malaysia's lowered voting age policy (Undi18) in the 15th General Election. *Cogent Social Sciences*, 11(1), 2491710. <https://doi.org/10.1080/23311886.2025.2491710>
- SAMSI, A. H., RAHMAN, A. AB., & KU SAMSU, K. H. (2013). Persepsi Belia Terhadap Parti Politik Dan Tahap Penglibatan Politik Di Selangor. *Asia Pacific Journal of Youth Studies*, 9(1).
- Siang Ling, A. L., & Puyok, A. (2024). The Impacts of Undi 18 on Political Participation, Awareness and Readiness. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, 9(2), e002655. <https://doi.org/10.47405/mjssh.v9i2.2655>

- Tindak Malaysia Network Services (2025) Peta Pilihan Raya & Pentadbiran Sabah (2025), experience.arcgis. Available at: https://experience.arcgis.com/experience/5f2c87a6b13d47aca6c5247384f359aa#data_s=id%3Aee9287dd76e84997a545bc4258d20d91-19aebe227a0-layer-6%3A1 (Accessed: October 12, 2026).
- Ting, S.-H., & Wan Ahmad, S. S. (2022). Everyday interactions and political participation of Malaysian youth. *Journal of Youth Studies*, 25(5), 616–635. <https://doi.org/10.1080/13676261.2021.1923672>
- Weiss, M. L. (2006). *Protest and possibilities: civil society and coalitions for political change in Malaysia*. . California: Stanford University Press.
- Yaakub, M. T., Mohd Kamil, N. L., & Wan Mohamad Nordin, W. N. A. (2023). Youth and Political Participation: What Factors Influence Them? *Jurnal Institutions and Economies*, 15(2), 87–114. <https://doi.org/10.22452/IJIE.vol15no2.4>